ދިވެހިރާއްޖޭގެ جمهوريّة ގެ

قانون اساسى

11 نومبر 1968 الموافق ٢٠ شعبان ١٣٨٨ھ

23 އޮގަސްޓު 1970 ދުވަހަށް އޮތް ރައްޔިތުންގެ
خاصّ مجلس ނިންމައި، 2 ފެބުރުއަރީ 1972 ދުވަހަށް
އޮތް ރައްޔިތުންގެ خاصّ مجلس ނިންމައި، 15 އޮގަސްޓު
1975 ދުވަހަށް ފެށުނު ރައްޔިތުންގެ خاصّ مجلس ން
ގެނެވުނު ހިމަނައި إصلاح ކޮށް ދެވިފައި ވާ قانون اساسى
އަށް ގެނެވުނު ބަދަލު.

بسم الله الرّحمٰن الرّحيم

الحمد لله ربّ العالمين والصّلاة والسّلام على سيّدنا محمّد خاتم الأنبياء والمرسلين وعلى آله وصحبه أجمعين.

ދިވެހިރާއްޖެ އަކީ އަބަދުވެސް އަމިއްލަވެރިކަމާއި ހިގާމުން އަދިވެސް-
ދައުލަތް ރާއްޖެއެވެ. ރާއްޖޭގެ أهل ވެރިން ދެމެހެއްޓެނީ إسلام دين خيار
ކުރުމުން 8/5 އަހަރު ވެއްޖެއެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރިކަން ހިންގެވުމުގެ އުސޫލަކީ
إختيار ކުރެއް ރަޖުވެރިންގެ ސަލްޠަނަތެއް ރާއްޖޭގެ ރަސް ކަމުގެ ނިޒާމަކީ ރަޢިއްޔަތުންގެ
އަސްލުވުރެ މަދީގައެވެ.

މިގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރިކަން ހިންގުމަށް ، އެންމެ ފުރަތަމަ ބައިވެރިވި
ގެންދެވީ السلطان محمد شمس الدين إسكندر ސިއްކި ސުލްޠާނުންނަށް ރައްޔިތުން
ބޭފުޅުން މަޖިލިސްގެ ރަސްކަލަކުމެވެ. މިރަށުގެ ރަސްކަލަކުން 30 ވަނަ
އަހަރުގަތިރި 1349 ވަނަ އަހަރު شوّال މަހު 29 ވީ ބުރާސްފަތި ދުވަހު
(19 މާރިޗު 1931 م) الأمير الحاج عبد المجيد ރަންބަނޑޭރި ކިލެގެފާނުގެ
رئاسة ގައި ދޭތެރެ 12 މެމްބަރުން ތިއްބަވައިގެން އެކުލެވިގެންވާ مجلس
އަކުން ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުރަތަމަ قانون اساسي އެކުލެވިގެން ދިޔައީ
މަޤާމުން حوال ކުރެއްވިއެވެ.

ސިޔާސީ ދަރަޖަތުން އު مجلس އަށް އަންގަވާފައިވާ ، ހަމަޖެހޭގެ
އުދުވާސްވަރާ އެކަށައަޅާ قانون މަޢުރު ގެއްދުވުމެވެ.

މި مجلسން އެކުލަވާލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެންމެ ފުރަތަމަ
قانون أساسي ހަދައި تصديق ކުރެއްވީ 22 ޑިސެމްބަރ 1932م
(23 شعبان 1351هـ) ދުވަހުއެވެ.

މިހެންގޮސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުރަތަމަ قانون أساسي އަކީ
އަވަހަށް ބަދަލުވަމުން އެކި إصلاح ތައް ބަދަލުތަކެއް ގެނެވުމުން ދިޔައެވެ. މިގޮތުން
ދިވެހިރާއްޖޭގައި قانون أساسي އެއް އޮވެގެން ވެރިކަން ހިންގަމުން ގެންދިޔަ ނަމަވެސް
ޖުމުލަކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ حال އާއި އެކަށީގެން ނުވާތީވެ ފަހުގެން 30 ޖަނަވަރީ
1940م (20 ذي الحجة 1358هـ) މިދުވަހު قانون أساسي އުވާލެވިއްޖެ
އެވެ.

އަލުން قانون أساسي އެއް ހަދައި ސާބިތުކޮށް އެކުލަވާލައި ހަމައެކީ
ހިންގާން ފެށީ 23 އޭޕްރިލް 1942م (6 ربيع الآخر 1361هـ) ގެ
ދުވަހުއެވެ.

ދެންވަނީ جلالة الملك محمد فريد الأول ސިޔާސީ ދަރަޖަތުންގެ
ރަސްކަމުގައި 1968م ވަނަ އަހަރު މާރޗް 15 ވަނަ ދުވަހު ނެގުނު عام
ވޯޓެއްގެ أغلبية ލިބުމުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަންނަން ފެށީ جمهوري
ވެރިކަމެއް ކަމަށެވެ.

މިހެންކަމުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި جمهورية އެއް ހިންގުމަށްޓަކައި
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން قصد ކުރި މި قانون أساسي ދިވެހިރާއްޖެއަށް

ޖުމްލަ ބާބު

1. މި قانون أساسي އަކީ، ދިވެހި ދައުލަތުގެ ހައްދުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް،
ދިވެހިރާއްޖޭގެ سرحد ތަކެއްގައި ހިނގުން لازم ވާނެ قانون أساسي
އެކެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ سياسي سرحد އަކީ، ރާއްޖޭގެ ކަނޑުގެ އެތެރޭގެ ބިމާއި
ކަނޑުގެ ތެރޭގައި ފުރިގެން 12 މޭލުގެ ތެރޭގައިވާ جزيرة ތަކާއި، އަދި އެ جزيرة ތަކާ
ގުޅިފައިވާ ކަނޑާއި ވައިގެ ހިސާބު ހިމެނެއެވެ.

ދިވެހި دولة

2. ދިވެހިރާއްޖެއަކީ އަމިއްލަ މިނިވަންކަން ފުރިހަމައަށް ލިބިގެންވާ
ވެރިކަމުގައިވާ إسلامي دولة އެކެވެ. ނަމަކީ ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.

3. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރިކަމަކީ جمهوري ވެރިކަމެކެވެ. دين އަކީ
إسلام دين އެވެ. ވެރިކަންކުރާ ބަހަކީ ދިވެހިބަހެވެ.

ދިވެހިރައްޔިތުން

4. (ހ) މި قانون أساسي إعلان ކުރެވުނުއިރު ދިވެހިރައްޔިތުންގެ
حق ލިބިގެންވާ ކޮންމެ މީހަކީ ދިވެހިރައްޔިތެކެވެ.

ށ. ދިވެހި އަންހެނަކު ބޭރުމީހަކާ އިނދެގެން ލިބޭ ދަރިއަކު ނޫން ކޮންމެ ދިވެހި އަންހެނަކަށް ލިބޭ ދަރިއަކާއި، ދިވެހި ބައްޕައަކަށް އުފަންވާ ދަރިއަކީ ދިވެހި ރައްޔިތެކެވެ.

ނ. ބޭރުމީހުންނަށް ރައްޔިތުކަމުގެ ޤާނޫނު ތަކާއި ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް ވުމަށް ޤަބޫލު ކުރެވޭ ކަންތައްތައް ކޮށްދީފައި ދިވެހި ރައްޔިތެކެވެ.

ރ. ޤާނޫނު ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ރައްޔިތުކަމުގެ ރައްޔިތަކަށް ވުމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ރައްޔިތުކަމުގެ އަންހެނަކާއި ބޭރުމީހަކާ އިނދެގެން ދަރިންނަކީ، ދިވެހި ރައްޔިތުންނެވެ.

ބ. މިމާއްދާގެ ހ، ށ، ނ، އަދި ރ، ގައި ބުނެފައިވާ ގޮތުން ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަމުގެ ޙައްޤު ލިބިފައިވާ މީހެއްގެ ކިބައިން ޤާނޫނު ގަވާއިދުގެ މަތިން އެ ޙައްޤު ނެގިދާނެއެވެ.

ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤުތައް

5. ދިވެހިންނަކީ، ޤާނޫނުގެ ކުރިމަތީގައި ހަމަހަމަ ފަރާތްތަކުގެ ބައެކެވެ.

6. ޝަރީޢަތާއި ނުވަތަ ޤާނޫނާއި ބަޔާންކޮށްދޭ ގޮތަށް ޙުކުމް އެއްގެ މައްސަލައެއް ބަލާ ނިންމުމުން ފިޔަވައި އެއްވެސް މީހެއްގެ މިނިވަންކަމާ ހުރަސް އަޅައި ހައްޔަރު ކުރެވެން ނުވާނެއެވެ.

7. شريعة އާއި ނުވަތަ قانون އާއި ބަޔާންވެގެންވާ ކުށެއްގެ
މައްސަލަ ގެނުވި އެއްވެސް މީހަކަށް އަދަބެއްދިނުން ނުވާނެއެވެ. އަދި
އެއްވެސް حال އެއްގައި އަނިޔާއެއް ކަމުގައި ހުރުމަތްތެރި ނޫން ގޮތެއްގައި
ނުވާނެއެވެ.

8. قانون އާއި ކަނޑައެޅިގެންވާ ގޮތުން މެނުވީ އެއްވެސް މީހަކު ހައްޔަ-
ރުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި ވަކި ތުހުމަތަކާނުލާ ވަކި ތުހުމަތު ހުށަހަޅައި
ހައްޔަރުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

9. ގެއަކީ ގެދޮރުގެ حرمة ދެމިގެންވާ އެއްޗެކެވެ. ވީމާ قانون އާއި
ބަޔާންވެގެންވާ حال ތަކެއްގައި ބަޔާންވެގެންވާ ގޮތަކަށް މެނުވީ އެގެއަށް
މީހަކަށް ވަދެގެން ނުވާނެއެވެ.

10. މީހުންގެ މުދަލަކީ حرمة ދެމިގެންވާ އެއްޗެކެވެ. ވީމާ
قانون އާއި ބަޔާންވެގެންވާ حال ތަކެއްގައި عامّ ފައިދާއާ منفع އަށްޓަކައި
އަދި قانون އާއި ބަޔާންވެގެންވާ ގޮތަކަށް އެއްބަސްވެގެން عدل ވެރި ބަދަލެއް
ބަދަލުދީގެން މެނުވީ ރައްޔިތުންގެ ބިދޭސީންގެ އެމީހުންގެ އެއްވެސް މުދަ-
ލެއް ނަގައިގެން ނުވާނެއެވެ.

11. އެއްވެސް ބަޔަކަށް ސިޔާސީ ނުވަތަ مدنى ހައްޤެއް ބަދަލުގައި

އާއްމުކޮށް މީހުންގެ މެދުގައި ހިތާހީވުން ނުވާނެއެވެ.

12. މީހުންގެ ގޮތުގައި ހިޔާ ސިޔާސީގޮތުން ، ދީނީގޮތުން ، ޤައުމީގޮތުން ، ވަތްތަރެއްގެ ވާހަކަ خبر ތަކުގައި އަދި ، ބަޔާނުގައި ، ފަތުރާފައިވާ ގޮތުގައި ، قانون ގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ވަކިحال އެއްގައި މެނުވީ ކުށެއްކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

13. شريعة އާއި قانون ގައި ކަނޑައެޅި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ގޮތުގެ ދަށުން خلاف ނުވާގޮތުގައި ހިތުމެ އާއްމުކޮށް ބުނުމެއް ފަތުރާ ގޮތުގެ ލިޔުމެއް ނުވަތަ ވާހަކަ ނުވަތަ قلم ން ފަތުރާ ލިޔުންތަކާއި ، މިނިވަންކަން ދީފައިވާނެ ކަމެވެ.

14. شريعة އާއި قانون އާއި خلاف ނުވާގޮތުގެ މަތިން އެގޮތުގައި އެގޮތަށް ތިބުމުގައި މިނިވަންކަން ދީފައިވާ ކަމެވެ.

15. شرعي أدب ތަކާއި قانون އާއި خلاف ނުވާގޮތުގެ މަތިން މީސް މީހުން އެއްވުމާއި މިނިވަންކަން ދީފައިވާ ކަމެވެ.

16. قانون ގައި ކަނޑައެޅި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ގޮތްތަކާއި خلاف ނުވާގޮތުގެ މަތިން جماعة ތަކާއި جمعية ތައް ހެދުމަށް މިނިވަންކަން ދީފައިވާ ކަމެވެ.

17. މުއްސަނދި ބޭނުމުގެ ތަނަވަސްކަމާއި ވަޒީފާ ދިނުމުގައި ހަމަހަމަކަން ދީފައިވާ

ހަމަޖެހިފައިވާ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބާއްވަން ޖެހޭނެއެވެ.

18. ދިވެހި ޤައުމުގެ ރައްޔިތަކަށް އަމިއްލައަށް ނުވަތަ އެހެން ރައްޔިތުންނާއެކު ނުވަތަ ބަޔަކާއެކު ސަރުކާރަށް ސިޓީއެއް ފޮނުވައިގެން التماس ކުރުމުގެ ހައްޤު ލިބިގެންވެއެވެ.

19. دولة ގެ ޚިދުމަތުގެ موظف އަކަށް ފުރިހަމަ 20 އަހަރު خدمة ކޮށްފިނަމަ މުސާރައިގެ ½ ޕެންޝަނެއްގެ ގޮތުން ލިބުމުގެ حق ވާނެއެވެ.

دولة ހިންގާ ގޮތް

20. دولة ހިންގުމުގެ ހުރިހައި ބާރެއް ލިބިގެން އަންނަނީ ރައްޔިތުންގެ ފަރާތުންނެވެ. އެބާރުތަކުގެ މަތިން دولة ގެ އެންމެހައި ކަންތައް ހިންގާނީ ތިރީގައިވާ ފަރާތްތަކުންނެވެ.

ހ- رئيس الجمهورية

ށ- وزيرންގެ مجلس

ނ- ރައްޔިތުންގެ مجلس

رئيس الجمهورية

21. رئيس الجمهورية އަކީ دولة ގެ އެންމެ މަތީ ވެރިޔާއެވެ.

22. رئيس الجمهورية ހޮވާނީ عام إنتخاب އަކުންނެވެ.

23. رئيس الجمهورية إنتخاب ކުރެވޭނީ ތިރީގައި ބަޔާންކުރެވިގެންވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.

ހ- رئيس الجمهورية އަކަށް ހުށަހަޅާ ފަރާތަކީ ރައްޔިތުންގެ مجلس ގެ މެންބަރުންގެ أغلبيّة ން ހޮވައި، އެފަރާތަކުން އެކަކު އަންގައި އެފަރާތަކު رئيس الجمهورية ކަން قبول ކުރާކަން ފާޅުކުރުމުން ރައްޔިތުންގެ مجلس އަށް އެންގުމުގައި ރައްޔިތުންގެ މެންބަރުންގެ إنتخاب ކުރުން.

ނ- އެފަރާތަކީ رئيس الجمهورية އަކަށް ހުށަހަޅާ ފަރާތަކީ ރަށްރަށުގެ أغلبيّة ލިބިއްޖެނަމަ އެފަރާތަކީ رئيس الجمهورية އަކަށް إنتخاب ވީއެވެ.

ރ- عام ވޯޓުގެ أغلبيّة ނުލިބިއްޖެނަމަ ރައްޔިތުންގެ مجلس އިން އަލުން ފަރާތެއް ހޮވައި ހަމަ މިފަދައިން عمل ކުރަންވާނެއެވެ.

24. رئيس الجمهورية އަކަށް لازم ވެގެންވާ ސިފަތައް

ހ- مسلم އަދި سنّة جماعة ގެ މީހަކު ކަމުގައިވުން.

ނ- ދިވެހި މަންމަޔަކާއި ދިވެހި ބައްޕައަކަށް އުފަންވީ ދިވެހި ރައްޔިތެއް ކަމުގައިވުން.

ރ- ފިރިހެނަކު ކަމުގައިވުން.

ރ- އުމުރުން 30 އަހަރުވުން.

ބ- ބުއްދި ހަމައަށް ހުރުން.

ޅ- ފަސް حسّ ސަލާމަތުން ހުރުން.

ކ- ވެރިކަމުގެ مسئولية އަދާކުރުމަށް ފުދޭ ކަމުގައިވުން.

އ- شريعةގެ حدّ އެއްގައި ބޭރުވެފައިވާ މީހަކު ކަމުގައި ނުވުން.

25. رئيس الجمهورية އަށް އޭނާގެ مقام ލިބުމުން ފަހުން ރައްޔިތުންގެ مجلسގެ ކުރިމަތީގައި އަންނަނިވި ހުވާ ކުރައްވަންވާނެއެވެ.

"އަޅުގަނޑު إسلام دين އަށާއި ރާއްޖޭގެ قانون أساسي އަށާއި ރައްޔިތުންގެ حقّ ތަކަށް حرمة ތެރިކޮށް ހިތުމުގައި ވަފާތެރިކަމާއި خيانة ތެރި ނުވުމަށް وَالله ގަންދީ ހުވާކުރަމެވެ."

26. ރައްޔިތުންގެ مجلس ން ފާސްކުރާ ބިލު، قانون ހަމަޖެހޭގޮތުން تصديق ކުރައްވާނީ رئيس الجمهورية އެވެ.

27. ރައްޔިތުންގެ مجلس ން ފާސްކުރާ ބިލެއް قانون އަކަށް ވާނީ رئيس الجمهورية تصديق ކުރުމުންނެވެ.

28. ރައްޔިތުންގެ مجلس ން ފާސްކުރާ ގޮތަށް تصديق ކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ބިލެއް އަލުން އިޞްލާހުކުރުމަށް ނުވަތަ ނުކުރުމުގެ ސަބަބު ބަޔާންކުރުމާއެކު، مجلس އަށް

އަނބުރާ ފޮނުވުމުގެ حق رئيس الجمهورية އަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

29. رئيس الجمهورية تصديق ނުކޮށް ރައްޔިތުންގެ مجلس އަށް ބިލެއް އަނބުރާ ފޮނުއްވައިފިނަމަ، مجلس ގައި އެމަސައްކަތް އަލުން ވާހަކަ ދައްކާފައި 2/3 ގެ أغلبية ން ފާސްވެގެން ދެވަނަފަހަރަށް تصديق ކުރުމަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، رئيس الجمهورية ވާނީ تصديق ކުރައްވާށެވެ. مجلس ގެ 2/3 ގެ أغلبية ން ފާސްނުވިނަމަ، އެބިލެއް باطل ވީއެވެ.

30. ރައްޔިތުންގެ مجلس ން ފާސްވެގެން رئيس الجمهورية تصديق ކުރުމަށް ފޮނުވޭ ބިލެއް تصديق ނުކޮށް އަދި އަލުން އެމަޖިލީހަށް ވިސްނުމަށް އަނބުރާ ނުފޮނުއްވައި 30 ދުވަސް ހަމަވެއްޖެނަމަ، އެބިލެއް تصديق ކުރެވިފައި ވާކަމަށް ބަލާނީއެވެ.

31. ކޮންމެ قانون އެއްގެ ދަށުން ކަނޑައެޅޭ قانون ތައް ފާސްވާ قواعد ން ފާސްވާ رئيس الجمهورية تصديق ކޮށް ގެޒެޓް ކުރުމުން ފަހުގައެވެ.

32. ދިވެހިރާއްޖޭގައި إسلام دين ގެ އަސާސީ شعار ތައް ފުޅާ ކުރުމުގެ ވެރިޔަކީ رئيس الجمهورية އެވެ.

33. ކުށްވެރިންނަށް عفو ކުރުމުގެ حق ލިބިގެންވަނީ رئيس الجمهورية އަށެވެ.

34. دولةގެ އެންމެމަތީ عزت އާއި ވެރިކަމާއި ދިރުންނަން ތިބި رئيس الجمهورية އެވެ.

35. دولة އަށް ކުރިމަތިވާ ކަށިވަކި ކަންތައްތަކުގައި ހަމަޖެހިގެން ވަންޏާ قانون أساسي އާއި خلاف ނުވާގޮތަކަށް ނިންމުމުގެ اختيار رئيس الجمهورية އަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

36. رئيس الجمهورية އަށް ލިބިދީފައިވާ ބާރު ހިންގަވާނީ شريعة އާއި قانون ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ دائرة ތެރޭގައެވެ. އަދި شريعة އާއި قانون أساسي އާއި خلاف ގޮތަކަށް އެއްވެސް ކަމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

37. ވަގުތީ ގޮތުން ބަލިވެގެން ނުވަތަ رئيس الجمهورية وظيفة އަދާ ކުރުމަށް عذر ވެއްޖެނަމަ، رئيس الجمهورية ގެ ބަދަލުގައި އެ وظيفة އަދާ ކުރާނީ، رئيس الجمهورية އައްޔަން ކުރައްވާ نائب رئيس އެވެ.

38. رئيس الجمهورية إستعفاء ދޭނަމަ، އެ إستعفاء ހުށަހަޅުއްވާނީ ރައްޔިތުންގެ مجلس އަށެވެ.

39. ށ. رئيس الجمهورية إستعفاء ދިނުމުން ނުވަތަ އެނޫން مقام ދުވަހަށް دائمي ގޮތަކަށް ހުސްވެއްޖެނަމަ، އެ مقام ފުރިހަމަކުރަން ...

ރައްޔިތުންގެ مجلس ގެ $\frac{2}{3}$ ގެ أغلبية ން ފާސްވެގެންނެވެ.

ނ- رئيس الجمهورية ގެ مقام ހުސްވެއްޖެނަމަ، ވަގުތީގޮތުން އެ مقام ފުރާނީ ރައްޔިތުންގެ مجلس ން انتخاب ކުރާ 3 މީހުންގެ ކޮމިޓީން އެކުލެވިގެންވާ ކޮމިޓީއަކުންނެވެ.

ނ- މި މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ވަގުތީގޮތުން ރައްޔިތުންގެ مجلس ން انتخاب ކުރާ ކޮމިޓީ، رئيس الجمهورية ގެ مقام ފުރަންވާނީ ކުރިން ރައްޔިތުންގެ مجلس ގެ ކުރިމަތީގައި رئيس الجمهورية ގެ ހުވާ ކުރުމަށްފަހުއެވެ.

ރ- رئيس الجمهورية ގެ مقام ހުސްވުމުން، 60 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އައު رئيس އަކު انتخاب ކުރަން ވާނެއެވެ.

40. ހ- رئيس الجمهورية ގެ މައްޗަށް ކުރާގެ دعوى ނުވަތަ 48 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ކަމެއްގެ دعوى شريعة އަށް ހުށަހެޅުމަށް، ރައްޔިތުންގެ مجلس ގެ $\frac{2}{3}$ ގެ أغلبية ން ފާސްވެގެންނެވެ.

ށ- މިގައި ނަންގަނެވޭނެ ގޮތުގަ ކަމަކާ ގުޅޭ ރައްޔިތުންގެ مجلس ގައި بحث ކުރުމަށް مجلس ގެ أغلبية އަށް ބޭނުންވާނެއެވެ.

41. 40 ވަނަ މާއްދާއާއި 48 ވަނަ މާއްދާގައި ނަންގަނެވޭ ކަމަކާ شريعة އަށް ކުރިން ފާސްވެއްޖެނަމަ، އެކަމުގައި شريعة ކުރާނީ، عدل إنصاف قائم ކުރުމާ މެދުވެރިވާ ގޮތުގައި ... رئيس الجمهورية އާއި ރައްޔިތުންގެ مجلس إتفاق ވާ އެކަކު، އެއީ ... ކުރާނެ

ދެފަރާތުން ހިންގުމުންނެވެ. އެކަކައި ތެރެއިންނާއި، އެމަޖިލީހުގެ ، ފަރާތަކުންނެވެ
إتّفاق ނުވެއްޖެނަމަ އެމިކަމު ހުށަހަޅާނީ رئيس الجمهورية އަށެވެ.

މިފަދަ مسألة ތައް دعوى ކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ مجلس ން
إنتخاب ކުރާ އެمجلس ގެ 6 މެމްބަރުންނާއި رئيس الجمهورية ގެ
ފަރާތުން وكالات ކުރައްވާ އަށް عيّن ކުރާ 6 މީހުންނެވެ.

42. 41 ވަނަ މާއްދާއާއި 57 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ مجلس ން
ކުރާ شريعة ން ސާބިތުވާ ކުށަކަށް عقوبات ދިނުމެވެ.

43. رئيس الجمهورية ގެ رياسة ގެ مدّة އަކީ، رئيس ކަމުގެ
ހުވާކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެން ميلادى 5 އަހަރު ދުވަހެވެ.

44. رئيس الجمهورية ގެ رياسة ގެ دور ހަމަވުމާއި ގުޅިގެން އަންނަ
ދައުރަށް އަލުން رئيس އަށް إنتخاب ކުރުމުގެ ހުއްދަ ކުރެވޭ
ނިންމަން ވާނެއެވެ.

45. رئيس الجمهورية އަށް އެދިވަޑައިގަތުމުން އޭނާ ختيار ކުރާ عدد އަކަށް
نائب رئيس ން عيّن ކުރުމުގެ حقّ ލިބިގެންވެއެވެ.

46. رئيس الجمهورية ގެ نائب އަކަށް އޭނާގެ مقام ދުރުގައި رئيس الجمهورية ގެ

ކުރިމަތީގައި وزير ންގެ ހުވާކުރުމުންނެވެ.

47. رئيس الجمهورية އަކީގެ مقام ން قانوني ހަމަތަކުގެ ދަށުން ކުށެއްކޮށްފި
ނަމަ ވަކިކުރުމުގެ ނަމަ. އެންމެން މަޖިލީހުގެ $\frac{2}{3}$ ގެ ޖިބުން حقّ ވާނެއެވެ.

48. رئيس الجمهورية އަކީގެ مقام ން ވަކިކުރުން لازم ވާ ސަބަބުތައް

ހ. قانون أساسي ގައި رئيس الجمهورية އަށް ހުރުން لازم ކުރާ
ސިފަތަކުގެ ތެރެއިން ސިފައެއް މުޅިން ނެތިގެންދިއުން شريعة އަށް ސާބިތުވުން.

ށ. دين ގައި حدّ އެއް ޖަހަންޖެހޭފަދަ ކުށެއް ކުރިކަން شريعة އަށް
ސާބިތުވުން.

ނ. قانون أساسي ގެ أصول ތަކުގެ ތެރެއިން أصل އަކާ
ޚިލާފަށް ހަދައި، އަމިއްލަ ނުވަތަ أصل އެއް އުވާލައިފިކަން شريعة އަށް
ސާބިތުވުން.

49. 48 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ ތެރެއިން ގޮތެއް
ދެކެވިއްޖެ، އެކަން شريعة އަށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ رئيس الجمهورية އަކީގެ
مقام ން ވަކިކުރެވިއްޖައެވެ. ވަކިކުރެވޭނީ މި قانون ގެ 41 ވަނަ މާއްދާގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ مجلس ގެ ވަރުގެ ޖިލްސާއިން އެކަން ބަހައްޓައިގެން مجلس އަށް
އެންމެގައި ބަހައްޓާފައިވާ مجلس ން ޖިލާ ޖިލްސާއިން رئيس الجمهورية އަށް

مقام ން ވަކިވެއްޖެނަމައެން ގެވެ.

وزيرން

50. وزيرން عيّن ކުރުމާއި مقام ން އުނިކުރުން ދުރުކުރާނީ رئيس الجمهوريةއެވެ.

51. **ކޮންމެ وزيرއަކު ހުންނަން لازم ވެގެންވާ ސިފަތައް**

ހ- مسلم ސުންނީ سنة جماعة ގެ މީހަކު ކަމުގައިވުން.

ށ- ދިވެހި ރައްޔިތެއް ކަމުގައިވުން.

ނ- عمر ން 30 އަހަރުވުން.

ރ- އެމަނިކާ حوال ކުރާ ކަންތައްތައް ހިންގުމަށް لياقة އާއި قابلية ހުރި މީހަކު ކަމުގައިވުން.

ބ- شريعة ގެ حدّ އެއްގައި ޖެހިފައިވާ މީހަކު ކަމުގައި ނުވުން.

ޅ- خيانة ގެ ކުށެއް شريعة އިން ثابت ވެފައިވާ މީހަކު ކަމުގައި ނުވުން.

52. ކޮންމެ وزيرއަކު އެ وزيرއެއްގެ وظيفة އަދާކުރުމަށް ފެށުމުގެ ކުރީގައި رئيس الجمهورية ގެ ކުރިމަތީގައި އަންނަނިވި ހުވާކުރަން ވާނެއެވެ.

“އަހުރެން إسلام دين އަށާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ قانون أساسي އަށް

ސިޔާދަތުތެރިވެ ރާއްޖޭގެ އަމާނައި، ރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަށް އިخلاص ތެރިވެ
ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ حق ދަމަހައްޓައި ރާއްޖެއަށް ހެޔޮ އެދިގެން އަޅުގަނޑާ حوال ކުރެވޭ މަސްއޫލިއްޔަތު
ތެދުވެރިކަމާއި أمانة ތެރިކަމާއި އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު ފުރިހަމައަށް އަދާކުރުމަށް މާތް
الله ގަންދީ ހުވާކުރަމެވެ."

53. ކޮންމެ وزير އަކީ، އެ وزير އަކު ހިންގާ ސަރުކާރުގެ ދާއިރާގައި ރައްޔިތުންގެ
مجلس ން سؤال ކުރެވޭނެ މީހެކެވެ. އަދި އެ وزير އެއްގެ إعمال ން دولة އަށް
ގެއްލުމެއް ލިބިއްޖެނަމަ، އޭގެ مسؤلية އުފުލަން ޖެހޭނީ މީނާ އެވެ.

54. وزير އެއްގެ ޒިންމާގައި އެ وزير އަކު ހިންގާ ސަރުކާރުގެ ދާއިރާގައި
ރައްޔިތުންގެ مجلس ން سؤال އެއް ކުރެއްވިނަމަ އެކަމާ ބެހޭގޮތުން ފުރިހަމަ
ގޮތެއްގައި އެ مجلس އަށް جواب ދެއްވަން ޖެހޭނެއެވެ. މިފަދަ سؤال ކުރެވޭނީ ޤާނޫނާ
ޚިލާފުނުވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.

55. ރައްޔިތުންގެ مجلس ގައި وزير އެއްގެ إعتبار ނެތިއްޖެ ކަމަށް
ފާސްކޮށްފިނަމަ، އެ وزير އެއްގެ މަޤާމުން ވަކިވުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަށް
އެކަން އެންގުމާއިއެކު إستعفاء ދޭންވާނެއެވެ.

56. وزير ންގެ ކުށްތަކާ ގުޅިގެން، މާލީގޮތުން ކުރެވޭ ކުށްތަކާ ގުޅޭ حق ރައްޔިތުންގެ
مجلس އަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އެފަދަ ކަމަކާ ގުޅޭ دعوى شريعة އަށް އުފުލާނީ

ފާސްކުރާނީ ހާޒިރުވެތިބި މަޖިލީހުގެ $\frac{2}{3}$ ގެ أغلبية އިންނެވެ.

57. ވަޒީރުންގެ މައްޗަށް ރައްޔިތުންގެ مجلسން ކުރާ دعوى ބަލައިދިނުމަށާއި، އަދި އެކަމުގެ شريعة ކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ مجلسން انتخاب ކުރާ 4 މެންބަރުންނާއި رئيس الجمهورية عيّن ކުރާ 4 މީހުންގެ حاضر ގައި عدل إنصاف قائم ކުރުމަށް ގޮވައިލާ ކޮމިޝަނެއް ބާރުލިބިގެންވާ މީހުންގެ ތެރެއިން 3 މީހުންނެވެ.

58. ކުރިން ބުނެވުނު ސަބަބަކާހެދި، رئيس الجمهورية ގެ مقام ހުސްވެއްޖެނަމަ އަލުން رئيس އަކު إنتخاب ކުރެވެންދެން ވަޒީރުން އެކަމަށް ޢައްޔަންކުރާ މީހަކާއި حوال ކުރެވިފައިވާ ކަންތައް ހިންގުމަށް ބާރުލިބިގެންވާނެއެވެ.

59. ކޮންމެ އަހަރަކު އެއްފަހަރު وزير المالية ފައިސާގެ ހިސާބާއި دولة ގެ ބަޖެޓް ހެދުމަށްފަހު، ހިސާބުތަކާއި ބަޖެޓް ރައްޔިތުންގެ مجلس ން ފާސްކުރަންވާނެއެވެ. އަދި ބަޖެޓުގެ ބޭރުން دولة ން ޚަރަދުކުރާ ފައިސާ ރައްޔިތުންގެ مجلس ން ފާސްކުރަންވާނެއެވެ.

ރައްޔިތުންގެ مجلس

60. ރައްޔިތުންގެ مجلسގެ މެންބަރުން إنتخاب ކުރާނީ قانون ގައި

ބާރުހުރެގެންވާނީ ޚާއްޞަ މަޖިލިސް ރައްޔިތުންނެވެ.

61. ރައްޔިތުންގެ خاصّ مجلس ން ފާސްކުރަންޖެހޭ قانون ހަދާ ފިޔަވައި، އެހެން ހުރިހާ قانون ހަދައި ފާސްކުރާނީ ރައްޔިތުންގެ مجلس ންނެވެ.

62. ރައްޔިތުންގެ مجلس އެކުލެވިގެންވަނީ، 48 މެމްބަރުންގެ ޖަމާޢަތަކުންނެވެ. އެމެމްބަރުންނަކީ رئيس الجمهورية عيّن ކުރާ 8 މެމްބަރުންނާއި، މާލެއިން انتخاب ކުރާ 2 މެމްބަރުންނާއި، ރަށްތަކުގެ ކޮންމެ އަތޮޅަކުން انتخاب ކުރާ 2 މެމްބަރުންނެވެ.

63. ރައްޔިތުންގެ مجلس ގެ މެމްބަރުންނާއި ރައްޔިތުންގެ خاصّ مجلس ގެ މެމްބަރުންނަށް لازم ވެގެންވާ ސިފަތައް:

ހ- مسلم އަކު ކަމުގައިވުން.

ށ- ދިވެހި ރައްޔިތެއް ކަމުގައިވުން.

ނ- عمر ން 25 އަހަރުވުން.

ރ- ބުއްދި ހަމައަށް ހުރުން.

ބ- عرب އަކުރާއި ތާނައަކުރާއި އަދި ހިސާބު އަކުރު ލިޔުން، ކިޔުން ދަންނަ މީހަކު ކަމުގައިވުން.

ޅ- ޤާނޫނީ ގޮތުން އަހަރު ދުވަހުގެ ޙުކުމަކާއި سياسي ކުށަކާއި ނުވަތަ دين ގައި حدّ އެއް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށަކާއި ބެހޭ ޙުކުމެއް ލިބިފައިވާ މީހަކު ކަމުގައި ނުވުން.

64. ރައްޔިތުންގެ مجلس ގެ މެމްބަރަކަށް ހޮވާ މީހުންނަކީ މެމްބަރުކަމުގެ وظيفة އަދާކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން އަންނަނިވި ހުވާކުރަންވާނެއެވެ.
"އަހަރެން إسلام دين އަށާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ قانون أساسي އަށް ވަފާތެރިވެ ރައްޔިތުންގެ حق ތަކަށް ރައްކާތެރިވެ ރާއްޖެއަށާއި دولة އަށް إخلاص ތެރިވުމަށާއި ފުރިހަމަކުރުމަށް ވައްالله ގަންދީ ހުވާކުރަމެވެ."

65. ރައްޔިތުންގެ مجلس ގެ رئيس ގެ ގޮނޑިއަށް މީހަކު ހޮވާނީ مجلس ގެ ދައުރަށް حاضر ވެތިބޭ މެމްބަރުން ވޯޓުލައިގެންނެވެ.

66. ރައްޔިތުންގެ مجلس ގެ عمر އަކީ 5 އަހަރެވެ. މި مجلس انتخاب ވާނީ އަލުން ފުރަތަމަ ކޮންމެ 5 އަހަރަކުން އެއްއަހަރު فبروري ގެ އެންމެފުރަތަމަ 7 ދުވަހުގެ ތެރޭގައެވެ.

67. ރައްޔިތުންގެ مجلس އާއި ރައްޔިތުންގެ خاص مجلس އަށް މެމްބަރުން انتخاب ކުރުމާއި، رئيس الجمهورية انتخاب ކުރުމަށް ވޯޓުދޭ މީހުންނަށް ހުރުން لازم ވާ ސިފަތަކެވެ.

ހ- ދިވެހި ރައްޔިތަކު ކަމުގައިވުން.

ށ- عمر ން 21 އަހަރުވުން.

ނ- دولة ގެ ޤާނޫނުން ނުވަތަ شريعة ގެ ޤާނޫނުން އަދަބެއް ލިބިފައިވާ މީހަކު ކަމުގައި ނުވުން.

ރ- ދީނިއްޔާތު މުތަވައްލީގެ ވާޖިބު ކަމުގައި ނުވުން.

68. ރައްޔިތުންގެ مجلس ނީ ޤާނޫނު ވެގެން ގޮސްފަ ރައްޔިތުންގެ ވަކީލުން
دولة ގައި އެއްބާރު އެއްގޮތަށް ނިންމާނެއެވެ.

69. ކޮންމެ قانون އެއްގެ حكم ހިމެނޭ އެ قانون އެއް ޤާނޫނުވެގެން ދިޔުމަށް،
ހިމަނާފައިވާ މަސައްކަތެވެ. ކުރިމަތީގައި ހިމެނިފައިވާ ކަމެއްގެ މަސައްކަތް ފުރިހަމަ ކުރުން
قانون ގެ حكم ހިމެނޭ އެ قانون ގައި އެކަމަށް حكم ހިނގާގޮތް ކަނޑައަޅާގޮތް
ވާނީއެވެ.

70. ތިރީގައި ބަޔާންކުރެވޭ ކަންކަމުގެ މައްސަލަ قانون ހެދުމީ ރައްޔިތުންގެ
خاص مجلس ނުންނެވެ.

ހ- ރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ އަސާސީ ގާނޫނާ އެއްވެސް قانون އެއް.
ށ- ވެރިކަމުގެ حق އަދާކުރުމުގައި ރައްޔިތުންގެ حق ދަށަށް އަރާ
ކަމެއް ހިމެނޭ އެއްވެސް قانون އެއް.

71. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަحدّ ގެ އެއްވެސް ބައެއް ރާއްޖޭން ބޭރު
އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ދިނުމުގެ حق އެއް ނުވާނެއެވެ.

72. ރައްޔިތުންގެ مجلس އަހަރަކުން އެއްވާ 3 دور އަހަރު ދުވަހުގެ

ތެރޭގައި އަންނަންވާނެއެވެ. ދިނުނުގެ ދައުރު އައްގެ مجلس އައްސުރުދުގެ
ސުޖިގާއި ދުވަސް ހިނގަމުންދާ مجلس ގެ رئيس ، رئيس الجمهورية އަށް
އަންގަންވާނެއެވެ.

73. رئيس الجمهورية ގެ مقام ހުސްވެއްޖެ ވަގުތެއްގައި ހުންނުވުއްޖެ
ނަމަ ރައްޔިތުންގެ مجلس އައްސުރުދުގެ اختيار އ مجلس ގެ رئيس އަށް
ލިބިގެންވެއެވެ. އެނގުނުވަގުތުގައި ރައްޔިތުންގެ مجلس ގެ ޢާދައިގެ އެއްވުން
ޖަލްސާއި އަށްނު އަށްވުރެ رئيس الجمهورية ގެ އިންތިޚާބުގައި އެއްވެސްކަމަކީ
އިއި باطل އެއްވެގެންވެއެވެ. އަދި އެކަން އެއްވެގެންގައި ، ފާސްކުރެވޭ ކަމެއް
ވެސް باطل އެއްކަމެވެ.

74. ރައްޔިތުންގެ مجلس ގެ جلسة އެއް ބާއްވާނީ ، މަދުވެގެން
25 ميمبرން حاضرވެގެންނެވެ.

75. خاصّ أغلبيّة އެއް ހޯދަން ބުނެފައިވާ ކަންތައް ފިޔަވައި دولة ން
އަދާކުރަން عمل ކުރަންޖެހޭ ކަންކަމެއް ރައްޔިތުންގެ مجلس ން ފާސް
ކުރާނީ مجلس ގެ أغلبيّة ންނެވެ.

76. ރައްޔިތުންގެ مجلس ގެ أغلبيّة ން ކަމެއް ފާސްވުމަށް ކަމަށް
ބޭނުންވާ 25 ވޯޓު ލިބިގެންނެވެ. އ مجلس ގެ $\frac{2}{3}$ ގެ أغلبيّة ން ކަމެއް ފާސް-

ފާސްވާނީ ކަމަށް ބަލާނީ، 32 ވޯޓު ލިބިގެންނެވެ.

77. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް އަދި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މުއްދަތަކީ ހުރިހާ ދިނުމެވެ. އަދި 66 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުން މަޖިލިސް އިންތިޚާބުވުމާއި ގުޅިގެން ނުވަތަ ރައީސް އަށް ވަކިވުމާއި ގުޅިގެން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢައްޔަން ކުރާ ދިނުމެވެ. އެންމެ ރައީސް ކަމުގެ މަޤާމު ފުރިހަމަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ކުރިމަތީގައި ވަޒީރުންގެ ހުވާކުރުމުންނެވެ.

78. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް އަށް ޙާޟިރުވުމާއި މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދެއްކުމުގެ ޙައްޤު ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަށާއި ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ. ނަމަވެސް މަޖިލީހުގައި ވޯޓުދިނުމުގެ ޙައްޤު އޮންނާނީ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކަށް ކަމުގައިވާ މީހަކަށެވެ.

79. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އުމުރު ހަމަވުމުގެ ކުރިން މަޖިލީހުގެ ގޮނޑި އެއް ހުސްވެއްޖެނަމަ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން 60 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ގޮނޑި އަށް މެންބަރަކު އިންތިޚާބު ކުރަންވާނެއެވެ. އެ މެންބަރުގެ މެންބަރުކަމުގެ މުއްދަތު ހަމަވާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އުމުރު ހަމަވުމާއި އެކުގައެވެ.

80. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޢުމުރު ހަމަވާން އޮތުމަށް އެންމެ ކުޑަވެގެން 25 ދުވަސް ވާއިރު ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އަލަށް މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން އިންތިޚާބު ކުރަން

إنتخاب އާއިބެހޭ ޤަވާޢިދުތައް ނިންމާނީ ޤާނޫނުންނެވެ.

81. ކޮންމެވެސް خاصّ ސަބަބަކާހެތުވެ އެ مجلس އެއް إنتخاب ކުރެވެން ނެތިއްޖެނަމަ رئيس الجمهورية ގެ ވަގުތު ކުރިމަޖިލިސްގެ عمر ވަނީ ދެމެހެއްޓެން އިތުރުކުރުމުގެ حق އޮންނާނެ ރައީސްގެން ފެށެވެ.

82. قانون أساسي ގެ ماددة އެއް ބަދަލުކުރުން ނުވަތަ އުނިއިތުރު ކުރުން ބޭނުންނަމަ ، އެމާއްދާއެއް ބަދަލުކުރެވޭނީ ނުވަތަ އުނިއިތުރު ކުރެވޭނީ ރައްޔިތުންގެ خاصّ مجلس ގެ أغلبيّة ން ފާސްވެގެންނެވެ.

ރައްޔިތުންގެ خاصّ مجلس

83. ރައްޔިތުންގެ خاصّ مجلس އެކުލެވިގެންވަނީ

ހ- وزيرން ގެ مجلس ގެ ممبرުން

ށ- ރައްޔިތުންގެ مجلس ގެ ممبرުން

ނ- މާލެއާއި ރާއްޖޭގެ ރަށްތަކުން إنتخاب ކުރާ 40 މެމްބަރުން.

(މާލެއިން إنتخاب ކުރާ 2 ممبرންނާއި ރާއްޖޭގެ ކޮންމެ އަތޮޅަކުން إنتخاب ކުރާ ދެ ممبرން.)

ރ- رئيس الجمهورية عيّن ކުރާ 8 ممبرން މިފަދަ މީހުންގެ މައްޗަށެވެ.

84. ރައްޔިތުންގެ خاص مجلس އެއްކުރުމުގެ ބާރު ހުރީގެންވަނީ رئيس الجمهورية އަށެވެ. އެ مجلس ގެ އެޖެންޑާގައިވާ ކަންތައް ނިމުމުން مجلس އުވިއްޖެއެވެ.

عدل إنصاف قائم ކުރުން

85. عدل إنصاف قائم ކުރުމާއި شريعة ގެ އުސޫލުތަކާ ކަނޑައެޅުން ދިނުމަކީ رئيس الجمهورية ގެ ޒިންމާ ބާރެކެވެ.

86. قانون أساسي އާއި خلاف ވާ ގޮތަކަށް قانون އެއް ހަދައިގެން ނުވާނެއެވެ.

މި قانون أساسي އަށް عمل ކުރަން ފަށާނީ 11 ނޮވެމްބަރ 1968 މ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ. 10 ޑިސެމްބަރ 1967 ގައި ޕޭޕަރު ވޯޓުން تصديق ކުރައްވާފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ قانون أساسي 11 ނޮވެމްބަރ 1968 މ ދުވަހުން ފެށިގެން باطل ވީއެވެ.

والحمد لله رب العالمين

ނޯޓު:

މި قانون أساسى އަށް 23 އޭޕްރީލް 1970م ގައި ގެނެވުނު إصلاح ތަކަށް عمل ކުރަން ފެށީ 26 އޭޕްރީލް 1970م ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.

މި قانون أساسى އަށް 2 ފެބްރުއަރީ 1972م ގައި ގެނެވުނު إصلاح ތަކަށް عمل ކުރަން ފެށީ 1 އޯގަސްޓް 1972م ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.

މި قانون أساسى އަށް 15 އޭޕްރީލް 1975م ދުވަހުގެ ފަހުން ރައްޔިތުންގެ خاص مجلس ން ގެނެވުނު إصلاح ތަކަށް عمل ކުރަން ފެށީ 21 އޭޕްރީލް 1975م ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.